

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

IX. Keresztély dán király halála.

Multhét hétfőjén Kopenhágában meghalt *Keresztély* dán király. A király a délelőtti rendes hétfői audiencia után fáradtnak érezte magát és az ágyba feküdt, hogy az ebéd előtt kissé pihenjen. Az orosz anyacárné három órakor meglátogatta a királyt, aki nem jól érezte magát, miért is az anyacárné a királyi család tagjait hívatta, a kik közül többen csakhamar meg is jelentek. Három óra után a király csendesesen elhunyt. Mikor a király halálának híre eljutott a folkeringbe, az elnök az ülést berekesztette. A király elhunyt alkalmából a városban mindenfelé gyászlobogókat tüztek ki.



IX. Keresztély dán király †

Az ősz dán király halála az összes európai udvarokban mély részvétet keltett. Bécsben elmaradt a február 3-ára kitűzött udvari bál s

Ferenc József király kedden délelőtt látogatást tett a dán követnél s részvétét fejezte ki. Az egész diplomacia nagy érdeklődéssel néz a dán

király temetése elé, mert azon a legtöbb fejedelmi család képviselve lesz. Vilmos német császár mindenesetre Kopenhágába utazik és ott esetleg találkozni fog Edvárd angol királylyal, akit már oly régóta nem látott. Ott lesz továbbá a cumberlandi herceg, a hannoveri trónkövetelő. Remélik, hogy a cár is el fog utazni a temetésre.

A dán királyi trónt *Keresztély* király halálával VIII-ik Frigyes foglalja el, akit már kikiáltottak királynak és az új

király trónralépését is annak rendje és módja szerint kihirdették. *Keresztély* király majdnem az összes európai udvarokkal rokonságban volt.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A kabai gyűlés.

Az »Országos Munkásvédő Szövetség« mult vasárnap alakult meg Kabán (Hajdumegye). Ezt a szövetséget Mezőfi újjászervezett szociáldemokrata pártja csinálta és alapszabályait a miniszterium megerősítette. A gyűlésen 168 község 365 taggal vett részt. A tárgyalásra nem térünk át, mely rengeteg hosszú volt, csupán az eredmény fölött elmélkedünk, mert valóban különös is a mi népünk. Az országos segélypénztárba nem áll be a magyar munkás, de ime egy lapfentartásra évenként 5.40 koronát fog fizetni, mert az a párt lapja. Aztán ha pénz marad, még a közös bajokra is gondolnak.

A Szövetség célja igen szép. Harcol a munkásnép a jobb megélhetésért, szövetkeznek a sztrájkokra, hogy követeléseiket biztosítsák, ami még mind igen szép, hanem arra gondoltak-e a nép szociálista barátai, hogy a bérharc is olyan, mint a bot, melynek két vége van. A harc mindenkor csak egyesek javára dől el, a tömeg szenvedett miatta. A munkások országos szervezkedésén igen harcias hangokat is hallottunk, pedig az nem válik a munkásnép javára. Sokkal szivesebben hallgatnók, ha a Szövetség a béke, az egyetértés jegyében dolgozna, mert csakis ez az üdvös a munkásra, a munkaadóra egyaránt.

Az aratási szerződések még nincsenek megkötve az ország legnagyobb részében, mert a szervezkedéstől várják a boldogulást a munkások, pedig éppen a munkások tudják legjobban, hogy azok a pártvezérek soha egy darab kenyéret sem adtak nekik, ezután sem adnak. Egy kis józan gondolkozással rájöhet a nép, hogy a kenyéradóhoz kell fordulni bizalommal, szeretettel, mert utóvégre eddig is együtt éltek a földbirtokossal, ezután sem élhetnek külön-külön. Ha már az élet egymásmellé osztotta a birtokost a munkással, akkor keressék együtt a boldogulást, mert *minél többet vesznek, annál többet szenvednek. Aztán az bírja tovább a harcot, akinek pénze több van.*

A birtokosok jobbjai szintén tanácskoznak a munkáskérdés dolgában. Mult héten is gyűlés volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebelében, hol a tolnamegyei aratósztrájk lefolyásáról tartottak felolvasást. A hozzászólások közül ide tesszük Pallavicini Ede örgróf beszédjét, mely jellemzi a földbirtokosok nemes gondolkozását. *A bérleteken élő cselédek sorsáról volt szó,*

kiket a bérlők zsarolnak és ezekről mondotta Pallavicini örgróf a következőket:

Előadó által a sztrájk okául felhozott körülmények igazságáról alkalma volt személyesen is meggyőződni. Kétséget nem szenved, hogy a munkások gondolkodását az utóbbi években nagyban befolyásolták a szociáldemokrata izgatások, amelyeknek hatása azonban annál erősebb volt, mert a cselédek szolgálati viszonyai a legtöbb esetben oly sérelmesek, hogy alapos okot adnak jogos panaszra. Bérelt birtokon a cseléd járandósága magában véve is csekély; hozzájárulnak még a nagy birságolások, gyakori büntetések, mindennemű levonások, amelyek a cselédnek nemcsak jövedelmét apasztják, de lelkét gyűlölettel is töltik meg. Az aratónak, cselédnek továbbá a szerződésileg kikötött 1700 □-öl helyett tényleg csak 900-at mérnek ki, ami szintén igen divatos visszaélés a bérlők között. Napirenden van továbbá a vasárnapi munkaszünet be nem tartása, nincsen pihe-nése sem embernek sem állatnak még ünnep- s vasárnapon sem, e tekintetben a hatóságokat is mulasztás terheli, amennyiben a vasárnapi munkaszünet megtörésével szemben a legnagyobb mértékben elnézők. Az utóbbi évek surolásainak egyik főokát szintén a gazdáknak kell keresnünk, abban a jelenségben, hogy a bérletek árát tulságos magasra szabják, ami a bérlőket oda-kényszeríti, hogy az üzemkölségeket, ha nem is mindig helyes uton, lehetőség szerint csökkentik. A birtokos osztálynak fel kell ismernie a jelenségekben rejlő veszélyeket s nemcsak oda kell törekednie, hogy mind-ezen különféle visszaéléseket megszüntesse, hanem hogy méltányos javadalmazás, jó bánásmód s a kikötött feltételek szigorú betartása által a munkásokat szorosabban magához fűzze. Nem kételkedik abban, hogy a gazdáknak ilyen irányú általános akciója mellett a józan, erkölcsös és szorgalmas munkásnéppel zavartalanul lehet dolgozni.

Igy beszélnek, így cselekszenek a nagybirtokosok. Tehát jó magyar munkások, mikor a birtokos így védelmez titeket, ti se támadjatok kenyéradótok ellen oktanul. *Azonban ott, ahol szükség van, emeljétek fel szavakat és küzdjétek.* Legyen ez a küzdelem az igazságért, a békéért, de ne legyen általános osztályharc, mert ennek keserű következményei lehetnek.

A harchoz sok pénz kell. A népnek nincs pénze, tehát oktanul harcot ne kezdjen, mert elveszíti, míg a békés megegyezés által csak javíthat helyzetén. Kössétek meg az aratási szerződések és azt tartsátok is be. A követeléseket bele kell venni az írásba közös megegyezéssel. Az aratósztrájkra ne számítson a tisztességes munkásnép, mert ezzel csak önmagát rontja meg azáltal, *hogy a birtokost aratógépek vételére kényszeríti, azután pedig minden száz munkás közül csak 30-at alkalmaz a birtokos, jó bérrel a gépek mellé, de mi tesz a többivel?* Kenyér nélkül

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.

maradnak és a pesti pártvezető urak nem küldenek nekik kenyeret, mert eddig sem küldtek soha.

Igy gondolkozunk mi a kabai gyűlés után és nem a kabai asszony híres mondásával végezzük be, hanem a magyar munkás szívéhez szólva mondjuk el a hazáról dalolt szent verset:

Ez bölesöd s majdan sirod is,
Mely ápol s eltakar.

Sz. B.

Hogy áll a világ.

Béke vagy harc.

Andrássy Gyula gróf mult szombaton volt kihallgatáson ő Felségénél. Nem hozta meg a döntést a béke dolgában, de másrészt nem is hervasztotta el teljesen a béke reménységét. A király nagy szíveséggel fogadta a nemzet vezérét és megbizta azzal, hogy felfogását közölje a koalíciós vezérlő-bizottságával, azután pedig újra tegyen neki jelentést. Az a körülmény, hogy Andrássy Gyula gróf első kihallgatása után ő Felsége rendeletére Pietreich közös hadügyminiszterrel tanácskozott, azt bizonyítja, hogy a király a hadsereg kérdésében is engedményekre hajlandó a béke érdekében, bár a magyar vezényszót, a szövetséges ellenzék egyik főkövetelését ez idő szerint megadni nem hajlandó. Andrássy gróf második kihallgatása után a kormány egy félhivatalos közleményt tett közzé, amely állítólag a királynak a koalícióhoz intézett üzenetét tartalmazta s nagy mértékben alkalmas volt arra, hogy a béke reménységét semmivé tegye. Most már bizonyos, hogy ez a félhivatalos közlemény nem tartalmazta ő Felségének egész üzenetét. Csak az volt benne, ami a békére kedvezőtlen, hogy tudniillik a király a magyar vezényszó kérdésében nem enged. De nincsenek meg benne azok az értékes engedmények, amelyeket ő Felsége kész megadni, csak hogy a béke helyreálljon. Ezért az országnak meg kell várnia, amíg a szövetséges ellenzék vezérlő-bizottsága és a szövetséges ellenzéki pártok döntenek arról a kérdéstről, hogy vajjon a nemzet elfogadhatja-e a király által felajánlott békét?

Tanácskozások.

A szövetséges ellenzék vezérlő-bizottsága Kossuth Ferenc elnöklésével hétfőn, kedden és szerdán tartotta ülését, amelyen Andrássy Gyula gróf előter-

jesztette a király üzenetét. A még folyamatban levő alkudozások érdekében a vezérlő-bizottság elhatározta, hogy a tanácskozás eredményét egyelőre titokban tartja, annál inkább, mert az előre kiszivárgó részlethírek csak rontanak a helyzetet és nem illenek az ügy komolyságához. De annyi már is bizonyos, hogy a vezérlő-bizottság nem utasította el feltétlenül a király által felajánlott békét, hanem a tanácskozás alapjául elfogadta a békefeltételeket.

Ez egyúttal azt is bizonyítja, hogy Andrássy Gyula gróf üzenetében oly engedmények foglaltatnak, amelyek a vezérlő-bizottságnak valamennyi tagját kielégítették és bizonyára alkalmasak lesznek az ország közvéleményének megnyugtatására is, ha a szövetséges ellenzéki pártok is hozzájárulnak. Ilyen körülmények között a vezérlő-bizottság hétfői értekezletével a béke reménysége megerősödött, ha nem is lehet még bizonyosra venni, hogy létre is jön, de legalább még meg nem hiúsult. Hogy pedig ez a béke olyan lesz, amely az ország közvéleményének megnyugtatására és a nemzet jogos kívánságainak kielégítésére alkalmas, arról kezeskedik a vezérlő-bizottság, amely méltán bírja a nemzet bizalmát. Igaz ugyan, hogy a nemzet győzelme csak úgy lett volna teljes, ha sikerül a magyar vezényszót is kiküzdeni, de a vezérlő-bizottság azzal, ha a békét most elfogadja, nem akarja kockára tenni a már elért eredményeket a vezényszó érdekében. A nemzeti küzdelem, amely immár egy esztendő óta foly ilyen körülmények között, értékes vívmányokat biztosított a nemzetnek anélkül, hogy a nemzet bármely jogát feladta volna. Mert a vezényszóhoz való jogunk fennáll tovább is, csak éppen a jog érvényesítésének idejét halasztjuk el a béke érdekében és más értékes vívmányok fejében. De ha a vezérlő-bizottság úgy határozna, hogy a küzdelmet folytatni kell, vagyis az elért eredményeket nem tartja kielégítőnek, akkor a nemzet továbbra is egy táborban fogja folytatni az alkotmányos küzdelmet jogainak elismeréséért.

Miniszterek és Országos Kaszinó.

Vörös László, Kristóffy József és Feilitzsch Artur miniszterek bejelentették kilépésüket az Orsz. Kaszinóból. Kilépésük oka az az indítvány, melyet a közgyűlés vasárnap tárgyalás céljából a választmány elé utasított és amely így szól:

Indítvány az Országos Kaszinó alapszabályainak kibővítése iránt. Mondja ki a közgyűlés, hogy a jelenleg

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

érvényes alapszabályokat következőleg bőviti ki: a) az 1. szakasz utolsóelőtti sorába beszúrandó, hogy a 2. és 12. szakaszokban említett eseteket kivéve minden politikai stb. tevékenység ki van zárva. b) A 2. szakasz harmadik sorába beiktatandó, hogy a kaszinó tagja csak olyan férfi lehet, ki a magyar alkotmány és nemzeti önállóság ellen nem vétett. c) A 12. szakaszba fölveendő, hogy kizárandó az, ki a magyar alkotmány és nemzeti önállóság ellen tör. Ez esetben az eljárás a választmány által hivatalból indítandó meg.

Négy mohácsi vész egy esztendőben.

A magyar nemzet történetében egyik nagy gyásznap a mohácsi vész, melyben 20 ezer magyar vesztette életét. Most sokkal nagyobb pusztulás éri a magyar nemzetet a kivándorlás által, mert csak Fiumén át 80 ezer ember hagyja el Magyarországot évente. Tehát minden esztendőre négy mohácsi vész csapása sujt le reánk.

Fiumében a Caronia kivándorlási hajón, amely hétfőn hagyta el a kikötőt, 2,200 III. osztályú felnőtt utas, 300 csecsemő és mintegy 350 8—10 éves gyermek vándorolt ki Amerikába. A hajón azonkívül még 36 II. osztályú newyorki utas volt. I. osztályú utas csak egyetlen egy akadt Fiuméből Newyorkig, azonban Nápolyban mintegy száz I. osztályú utas száll fel a hajóra. A hajón 70 I. osztályú és 30 II. osztályú utas volt, akik csak Nápolyig utaztak. Nagy elégedetlenséget keltett a III. osztályú utasok között az hogy a Caronián dacára annak, hogy a kormányval kötött kivándorlási szerződés szerint 180 koronát kell fizetniök fejenként Newyorkig, most 200 koronát fizettek fejenként és igen sok utassal megtörtént az, hogy még Amerikából előre beküldött és ott a Cunard Line társaságtól kiállított 180 koronás hajójegyeiket a Caronia hajón nem vehették igénybe, mert azon csak 200 koronáért váltott jeggyel utazhattak el, s kénytelenek a legközelebbi hajó indulását bevárni, amely azonban csak február hó 8-án indul el. Nagy elégedetlenséget és felháborodást okozott a kivándorlók között az is, hogy a Caronia hajó orvosa 50 trahomás szembeteget utasított vissza, akik kénytelenek most falujukba saját pénzükön visszautazni.

A kivándorlási vállalat ezt megakadályozhatta volna, ha az illető kivándorlókat még nyolc nappal a hajó indulása előtt, mielőtt a kivándorlási barakokba beocsátotta, megvizsgáltatta volna, mert az ötven visszautasított trahomás beteg egy barakból került ki s mivel azok különböző falvakból valók voltak, bebizonyult tény, hogy azt egyik a másiktól kapta meg. Ennek könnyen elejét lehetett volna venni, mert az is tény, hogy csak 5 trahomás beteg volt 8 nappal azelőtt abban a barakban.

Hogy a Caronia két napi késéssel indulhatott el,

annak az volt az oka, hogy Amerikából jövet 3 vörhenyes gyermeket kellett Genuában kíséreljünkkel együtt partra szállítani, ami által a hajó félnapot, a dezinficiálással pedig két napot késett; ugyanis a hajó kapitánya nem engedte meg, hogy a dezinficiálás után közvetlen szálljanak be az utasok s ezért a hajót csak 26-án vitték be Fiume rendes kikötőjébe.

Február hó 8-án a Cárpáthia indul ismét Amerikába kétezer utassal. A Cárpáthia, amely először tette meg az utat Fiuméből mint kivándorló hajó, most negyedszer teszi meg s eddig minden alkalommal 2000-en felül vitt ki Magyarországból kivándorlót, ha a kivándorlás Fiumén át ily rohamosan emelkedik, akkor az eddigi kimutatás szerint évente ezen a vonalon nyolevanezer kivándorló lesz.

Es mi szegény magyarok itthon még most is tovább veszekedünk, verekedünk.

Az orosz forradalom.

Az oroszok lázongása csak nem szűnik. Minden nap jön valami hír a nagy birodalom részeiből, mely a forrongás, a belzavar folytonosságát bizonyítja. Mult heti hireinket alább adjuk.

Homel városban, ahol nagy vasuti műhelyek vannak, fegyveres fölkelés tört ki. A fölkelők kifosztották az üzleteket s meggyújtottak számos épületet és most az egész város lángban áll. Egész utcák elégték. A puska-tüzelés egy pillanatra sem szűnt meg. A katonaságnak véres harc után sikerült a főutcákat kitisztítani és e közben néhány lakóházat is bombázott. A megöltek és sebesültek száma rendkívül nagy. A jobbmóduak menekülnek a városból.

Homelben a katonák és a zendülők összeütközése után a csőceselék megtámadta a zsidók házait és üzleteit. Csakhamar a szomszéd falvakból is bejöttek a parasztok és résztvettek a fosztogatásban és a zsidók mézszárlásában. A csőceselék meggyújtotta a várost és egész Homel lángban áll. A tüzoltók nem tudják a tüzet eloltani. Mohilevből katonaságot küldtek a városba. A kárt több millió rubelre becsülik.

A zendülők kisiklattak egy vonatot, amely segítő-csapatokat hozott és háromszáz katona életét vesztette. Egy másik vonatot, amely szintén katonákat szállított, fölrobbantottak a zendülők. A legutóbbi utcai harcokban háromezer ember vesztette életét.

A cár a mult napok egyikén reakcionáriusokból álló küldöttséget fogadott, amely arra kérte, hogy ne adjon a zsidóknak egyenjogositást. A cár a küldöttségnek azt felelte: „Ezen a dolgon gondolkozni fogok.”

A rendőrség megállapította, hogy a forradalmárok merényleteket terveztek a legfőbb katonai és polgári hatóságok képviselői ellen. A lett forradalmi mozgalom vezetői Finnországban rejtőznek.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt 0% mellett. Fejvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ▼
Husnemüket, füstölt
hust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

10 év egy szövetkezet életében.

A Kunágota községi hitelszövetkezet 1895. év tavaszán 108 taggal alakult; ez év végén már 318 tag tartozott a szövetkezet kötelékébe, akik az üzletrészekre 3100 koronát fizettek be; öt év múlva a tagok száma 438, az üzletrészekben megtakarított összeg 44,900 korona volt, míg 1904. év végéig 573 tag üzletrészekben 64,300 koronát takarított meg a heti 20—40—80 filléres befizetések révén.

A szövetkezet által adott kölcsönök összege kitett 1895. év végén 95,000, az ötödik év elmúltával 225,000, végül a tizéves fordulón 305,000 koronát. Ez óriási összeg nagy részét a tagok vidéki pénzintézetek drága pénzének kifizetésére, másik részét vagyonszerzésre (házak, földek, igavonó és szarvasmarhák beszerzésére, termények előre eladásának megakadályozására), hasznos befektetésekre vették fel. Szigoru takarékoság mellett még a kevés jövedelméből is sikerült egy kis tartalékaapot gyűjteni. És pedig az első évben kitett a tartalékalap 4000 koronát, 1900-ban 8000, és 1904-ben 13,700 koronát, vagyis a 64,000 korona tényleg befizetett üzletrészszel ma a szövetkezet közös alapvagyonára 77,700 korona. Pedig még 5 év alatt összesen 12,000 korona osztalékot is kifizetett.

Fordulópontot képez a szövetkezet életében az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe 1899-ben történt belépése. Ez idő óta egymást követték a nép anyagi jólétéért léteztetett ujitások. A hosszabb lejáratu rendes és külön jelzalogos törlesztéses kölcsönök bevezetése, a kamatláb leszállítása jótékonyan hatottak a szövetkezet fejlődésére. 1904 július hó 1-je óta a kölcsönök után 6 és fél percentes kamatot szed a szövetkezet, ami óriási haladást jelent a vidéki pénzintézeteknél szokásos költségekkel együtt 8%-ra rugó kamattal szemben. Ugy, hogy a szövetkezet által nyújtott 306,000 korona után egy év alatt csak a kamaton 4000 koronát takarítanak meg a tagok. A Központ az első évben 86,000 korona hitelt nyitott a szövetkezet számára, amely bizalmat keltvén maga iránt a közönségben, az utolsó évben már 76,000 K. takarékbetétet is kezelt.

A rendelkezésére álló tőkéket a szövetkezet valóban a kisemberek hiteligenyeinek igazságos kielégítésére fordította; ezt bizonyítja például az a tény, hogy az évi 2000 db váltóforgalomból 1000 dbnál több volt a 100 koronán aluli váltókölcsön. Ennek dacára a lefolyt 10 év alatt óvatolás vagy perlés alig néhány esetben fordult elő.

Különösen figyelemreméltó sikert ért el a szövetkezet az 1900. évben alakított ciroktermelő és értékesítő szakcsoport átal. Dacára a kezdetben legyőzhetetlennek látszott akadályoknak, ma már számottevő sikerekről számolhat be. A csoport az első évben (1901) feldolgozott 86 mm., a második, 1902. évben 250 mm., a harmadik, 1903. évben 220 mm., s végül a negyedik, 1904. évben beváltott 873 mm. cirkot. Készült 1901. évben 22,000, 1902-ben 61,000, 1903-ban 53,000, 1904-ben 118,000 db seprű. Kezdetben az eladás okozott nagy és súlyos gondot. A folyó évben azonban alig volt képes a rendeléseket pontosan szállítani.

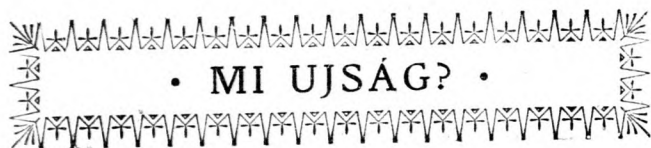
Négy év alatt a munkások kerestek — leginkább a téli időben — összesen 8500 koronát. Ez adatok minden szónál fényesebben igazolják a munkásnép iránt való fáradozás sikereit, melyek mellett a folyó év végéig mintegy 7000 korona tiszta üzleti eredményt ért el a szakcsoport.

A kunágotai szövetkezetet példaképpen állítjuk társai elé, mert bebizonyította, hogy a józansággal, lelkiismeretességgel és buzgalommal párosult szövetkezeti önzetlenség rövid idő alatt képes a községet a jólét és megelegedés tanyájává varázsolni.

Egy minta szövetkezet. Törökszentmiklóson 1901. év óta egy nagy hitelszövetkezet működik a nép anyagi boldogulásán; tagjainak száma jelenleg 1128, nagyjából ugyan telkes gazdák, de van köztük néhány száz mezei munkás, kinek semmi fekvősége nincs, hanem csak a munkabíró két karja a vagyona és a becsületessége a hitelének az alapja. Az arató részből szerzett gabonán eltartja családját tavaszig. Akkor kezdődik azonban a hitelbe vásárlás és egyéb adósságszinálás, a minnek a kamatja annyit elvisz az új termésből, hogy alig tud többé kiábalni az adósságból. A törökszentmiklósi hitelszövetkezet ezeket a szegény embereket is fölvetette tagjai sorába. A mit más tagjaitól s igoruan megkövetel a szövetkezet, az üzletrészek pontos befizetésében elnéző a szövetkezet vagyontalan tagjai irányában. Ezeknek hosszabb időt ad az üzletrészek befizetésére, csupán a kereső hónapokban követeli tőlök és késedelmi kamatot nem szed. A kit a szövetkezet bizalomra érdemesnek tart, annak hitelt is ad, mely a munkásember háztartási mérlegét a korábbi állapothoz képest tetemesen megjavítván, sokuknak már sikerült kis házaeskára is szert tenni. Ezeknek az ért ke 350—800 K közt ingadozik; a mi hitel kellett hozzá, azt is megadta jutányosan a szövetkezet. Ez természetesen csak ott volt lehetséges, a hol a tagok nagyobbik fele jóhitelű ember lévén, ezeknek a hitellel elbirta a márkás-osztály hitelszükségletét is. Hiszen a törökszentmiklósi hitelszövetkezet 264,000 K betétet forgat, a mi mind a maga tagjainak a megtakarításából halmozódott már föl. Mindenesetre dicséretes a szövetkezet vezetőitől, hogy ezt az önzetlen szellemet ápolják a szövetkezet templomában.

Van még az Alföldön vagy 8—10 hitelszövetkezet, melyek tagjainak jókora része a munkásosztályból kerülvén ki, az üzletrészek lassu befizetéséből jó ideig nem bírták volna még a berendezés költségét sem előteremteni. Ezeknek a kormány adott néhány száz korona segélyt az első berendezkedésre. A mezei munkásokat leginkább Békésmegye területén vonják be tagjaik sorába a szövetkezetek. Anyagi és erkölcsi hatása a szövetkezetnek a munkásosztályra nézve abban nyilvánul, hogy szükség esetén 10—20, sőt 100 koronás kölcsönöket is kapván — mondhatni, becsületszóra a szövetkezetektől, meg tudnak menekülni az uzsora kizsákmányoló hatásától és az elzűlléstől, másrészt meg az, hogy a szövetkezet takarékosága szoktatja a nép öregét és arra neveli a fiatalját.

A „FUGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „Független Ujság“ kiadóhivatala.
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)



• MI UJSÁG? •

Rudolf trónörökös emlékezete. Rudolf trónörökös halála napjának tizenhetedik évfordulója alkalmából több templomban gyászistentiszteletet tartottak. A trónörökösnek a kapucinusok kriptájában levő koporsójára sok koszorút tettek le. Reggel nyolc órakor az uralkodó a kapucinusok templomába hajtatott s tiz pereig imádkozott a trónörökös és Erzsébet királyné koporsójánál. A kapucinusok templomában, valamint az udvari kápolnában gyászmisét mondtak a trónörökös lelkiüdvéért.

Az angol király betegsége. Edvárd király betegségéről a windsori kastélyban már ezelőtt tiz nappal orvosi tanácskozás volt, amelyben a többi közt Semon Félix laringologus és Trevers sebész is részt vett. A tanácskozás után Ott Ernő m.rieni badi orvosnak táviratoztak, hogy jöjjön Windsorba a király torokbajának megvizsgálása végett. Ott Ernő mult szombaton érkezett Windsorba, ahol megvizsgálta a királyt és mindenekelőtt azt a tanácsot adta neki, hogy a szivarozásról mondjon le. Edvárd király erős légzési nehézségekkel küzd. Az orvosi tanácskozásról semmi hírt sem tesznek közzé. A király állítólag kijelentette, hogy a szivarozásról semmi szín alatt sem mond le.

Halmos polgármester felesége meghalt. Nagy csapás érte Halmos János székesfővárosi polgármestert: a felesége, született Viskóczy Hermin ötvenkét éves korában meghalt. Halmos Jánosné régebb idő óta betegeskedett, izomszűv volt a baja, a mely a mult héten a szívére került. Négy napig küzdött a halállal s orvosai már tegnapelőtt a katasztrófától tartottak, a mikor a főváros közgyűléséről Halmos Jánost hirtelen haza hívták. Halmosné jóságáról ismerte mindenki; résztvett a főváros minden jótékony mozgalmában.

Hamis huszkoronás bankók. A kolozsvári, marosújvári és baróthi postahivatalban legutóbb hamis huszkoronás bankót adtak föl s a három helyen forgalomba hozott hamisítványról megállapították, hogy egy gyártmány. A hamis bankó papirosa a valódi bankjegyenél valamivel érdesebb, színe világosabb, alapnyomása zöld helyett szürkésbarna, a női fej és a mellékalakok árnyékolása kezdetleges és durva, különösen a mellékalakok és az angyalfej torzult. A kereskedelmi miniszter utasította a posta- és táviróhivatalokat, hogy huszkoronás bankjegyet fokozott óvatossággal fogadjanak el.

Sztrájk a fumei torpedógyárban. A Whitehead-féle torpedógyár munkásai a hétfőn délelőtti munka után hirtelen megszüntették a munkát. A sztrájknak, amelynek kitörése nagy feltűnést keltett, oka az, hogy a gyárigazgató sogora, aki intézője a gyárnak, túlszigoruan bánik a munkásokkal, egyre-másra bünteti őket s szerződési jogaikat nem tiszteli. Délben összetűzés történt az intéző és a munkások között s egyesek fémdarabokat dobtak az intéző felé. Egy órakor kijelentették az összes munkások, hogy ha az intéző nem távozik a gyárból, akkor ők nem dolgoznak többé. Délután már szünetelt a munka s a gyárat bezárták. Másnap a munkások jelentkeztek,

de csak azzal a kikötéssel álltak volna munkába, ha az intézőt eltávolítják. A gyárban összesen kilencszáznyolcvan munkás dolgozik. A sztrájk a gyárnak nagy kárára van, mert sok megrendelése van mindenfelől.

Hosszu lesz a tél. Ceglédről írják, hogy az Oppenheim-féle nagy szőlőtelepen két farkast lőttek. Rendkívül ritka eset az, hogy az Alföldön farkas mutatkozzék. Az öregek azt mondják, hogy kemény és hosszú télen jönnek le a farkasok a hegyekről. Van arra is eset, hogy az itt kitelelt farkas az erdők között meghuzódik és nyarára is itt marad. Az 1873. év nyarán Avarffy Géza nagykőrösi gyógyszerész lőtt az erdőben farkast, mely a piactéren közsemelére volt kiteve, ugy jártak esodájára.

Egy találmány jövedelme. Kevés feltaláló mondhatja magáról, hogy fáradozásának gyümölcsét élete java korában ugy élvezhette volna, mint Gatling dr., a gyorstűzelő ágyuk feltalálója. Ugyanis a különféle szerkezetű gyorstűzelő ágyuk eredeti eszméje Gatlingtől, egy északamerikai embertől ered, ki találmányáért tiz év lefolyása alatt Angliában és Amerikában 10 millió dollárt kapott.

Megölte nevelőszüleit. Egy somogyiszentmiklósi gazdálkodó harmincöt évvel ezelőtt Nagykanizsa egyik utcáján négyéves fiúcskát talált, akit koldusok hagytak az egyik ház kapuja alatt. Minthogy nem volt gyermeke, hazavitte, felnevelte s a vagyonát is rája hagyta. Azt se tudták mi a neve, mig a katonai meghívó el nem árulta, hogy Tóth Pálnak hívják s Lentikápolnára való. Mikor a legény ezt megtudta, elment szülőfalujába, de ott sem gazdag apja, sem mostohája nem akarta megismerni. Othon azonban megtudta a legény, hogy két éves korában a mostoha anyja koldusoknak adta, hogy hazavehesse saját gyermekét. Néhány héttel ezelőtt azonban a fogadott gyermek, aki miatt a szülőknek házából kitaszították Tóth Pált, borzasztó dolgot mivelt. Hogy hoz ájusson szülei vagyonához, meggyilkolta őket. Megtudták azonban rémes tettét és börtönbe vették. Tóth Pál pedig, akit mostohája kolduskézre adott, hogy szabaduljon tőle, megkapja az őt jogosan megillető vagyont.

A női haj réme. Néhány hét óta a berlini leányokat egy fiatal ember rémiti, aki hajfonataikat az utcán levágja. Hosszas kutatás után a rendőrségnek sikerült elfognia a gonosztevőt. A rendőrségen előadta, hogy huszonkét éves technikus és Vaiparaisó-ból származik. Lakásán harmincegy hajfonatot, sok hajtűrtöt és leányhaját találtak. Minden hajfonat mellett egy papírszeleten olvasható volt, hogy az ifju mikor vágta le a fonatot. Arra a kérdésre, hogy miért üldözte ily módon a nőket, azt felelte, hogy ez nála beteges ösztön, amely már kis gyermekkorában mutatkozott, amikor testvéreinek a haját vágta le. A rendőrség a különös legényt letartóztatta és elmeorvóintézetbe fogja szállítani.

Agyonlőtt bűvész. Baselben megrendítő eset történt. Egy szálloda éttermében pár nap óta esténként egy Blumenfeld nevű bűvész lépett fel. Előadásai között a legérdekesebb és legizgalmasabb volt, hogy valamelyik vendég pisztolyt rálőtt, amire ő a szájából vette ki a golyót. Amikor ezt a mutatványt csinálta, a pisztolyból elfelejtette a töltényeket előre kivenni. A lövés eldőrdült és a következő pillanatban a bűvész homlokán találva, holtan rogyott le az emelvényre.

Megfenyegetett előljáróság. Orosházán a napokban peccséses, cifra levél érkezett a község előljáróságához, amelyben halállal fenyegeti meg az előljáróságot egy ismeretlen banda. Valami titkos szövetségről van szó a levélben, amely afölötti elkeseredésében, hogy a nép nyomorog, és nem kap munkát, megfenyegeti az előljáróságot, hogy elkövetkezik majd a nap, amikor a halálnak halálával küldik a más-világra ugy a községi bírót, mint a jegyzőt, mert az orosházai „nihilisták” szerint senki más nem okozója a nép nyomorának s a munkanélküliségnek, mint a községi előljáróság. A megfenyegetett előljáróság átadta a levelet a főszolgabírónak s egy-szersmind jelentést tett az esetről a szegedi királyi ügyészségnek. A levelet Orosházán adta fel az ottani „nihilista-szövetség”. Rajta ákom-bákom írásjegyek vannak a rosszul sikerült halálfejek ékeskednek. A szövege így kezdődik:

— Kelt a titkos szövetséges 12-ttedik értekezletiből, Orosházán.

Aztán egy hosszú kesergés következik, hogy milyen szörnyű a tél, a nép nyomora olyan fekete, mint az éjszaka s mert a póttartalékosok behívtak, hát álljon mindezekér: jót a község bírása és a jegyző, akik ellen nagy az elkeseredettség s akiket a titkos szövetség halálra ítélte a 12-ttedik értekezleten. A levél ezzel a csattanóval végződik:

— Vessen a zsarnok, éljen a jog!

Magyar óra. Az Országos Iparegyesület órási-ipari szakosztálya a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének egy órát ajándékozott, amely arról nevezetes, hogy egyike annak a 118 órának, amelyet az órási-ipari szakosztály kísérletképpen állítottatott elő, hogy bebizonyítsa, hogy Magyarországon a termelő órásiipar meghonosítható. Ezek az órák az elsők, amelyeket magyar földön, magyar iparosok gyári módon csináltak s a melyeknek felszerelése minden izében magyar eredetű. Az óra tervét Polasovszky Ödön, a szakosztály előadója készítette s az óraművek készítésében és összeállításában huszonkilenc vidéki és tizenöt budapesti mester vett részt, akiknek az órási-szakiskolába járó órásságok is segítettek.

Cigányháboru. A nagyidai cigányok hősi vére lobogott föl a nagyikindai cigánysoron. A harc hívézuttal esuf belső vizálya pazarolódott. Két cigánydinasztia ugyanis, a Sztojkovok és Barkubovok, végre is belátták, hogy holmi apró-cseprő bosszantások, vasárnap esti, koresmázás után való esetepaték éppen nem döntenek el, hogy voltaképpen melyiküket ismerje el a vagy kétszáz főnyi nagyikindai cigányság igazi vajdadinasztiájának. Harca tehát! A Sztojkovok és a Barkubovok is megszerezték a maguk párijabeliek seregét; ki revolvert, ki vasvillát kapott a kezébe. Az éji esőndben sátoraiuk elé barrikádokat emeltek. Hogy jött hideg fényével a téli, kései hajnal: egymásra támadt a két elszánt csapat. Legalább is száz ember tört egymásra. Ropogott a revolver, villant a vasvilla. A nagyikindaiak rémülten rohantak a piacra. Uramfia, mi történt? Kitért a szabadságharc? No de jöttek a csendőrök. Azok már tudták, hogy hol a baj. Siettek szétrobantani a viaskodó cigánycsapatokat. Nehéz munka volt. Mire valahogyan széjjel tudták választani őket, több halálos sebesültnek, tizenhét súlyos és tömérdek könnyebben sebesültnek vérét itta föl a nagyikindai

cigány-vérmező. Történt pedig ez a véres cigányháboru Krisztus urunk születése után az 1906-ik évben.

Maróczy Amerikában. Maróczy Géza, a hírneves sakkmester, aki egyuttal székesfővárosi tanár, a tanáestól kapott három hónapi szabadságidőre február elsején Amerikába utazik. Maróczy New-Yorkban Lásker Emánuel amerikai bires sakkmesterrel fog mérkőzni a világbajnokságért. Ezenkívül több előkelő amerikai sakkklubban mutatja be művészetét s e körüljáért háromezer dollár (15 ezer korona) tiszteletdíjat kap. Maróczy elzarándokol a clevelandi Kossuth szoborhoz is. Ebbeli szándékát személyesen közölte Kossuth Ferencceel, akinek a megbízásából szentén koszorut tesz az amerikai Kossuth-szoborra. Maróczy Hamburgban száll hajóra és február 17-én érkezik New-Yorkba, ahol honfitársaink közül sokan várják.

Cselédfizetés rendezés. Grünfeld Gábor zamoly-borbálai birtokos és bérlő követendő példát szolgáltat a cselédfizetés rendezése körüli eljárásával. Most, hogy a gazdasági cseléd- és munkáskérdések állandóan foglalkoztatják a szakköröket, érdemes megemlíteni, miként könnyít nevezett birtokos az ur cselédei anyagi állapotán. Minden cseléde, aki egy éven túl szolgál gazdaságában 2 kor. béremelést kap s minden rákövetkező évben újból 2 koronát, vagyis a tíz évig szolgáló cseléd 20 kor. béremelésben részesül. A munkások sorsáról illetén módon gondoskodva, alig lesz ok az izgató apostolok eredményes agitációitól félni.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezér-ügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZELEKÉK

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

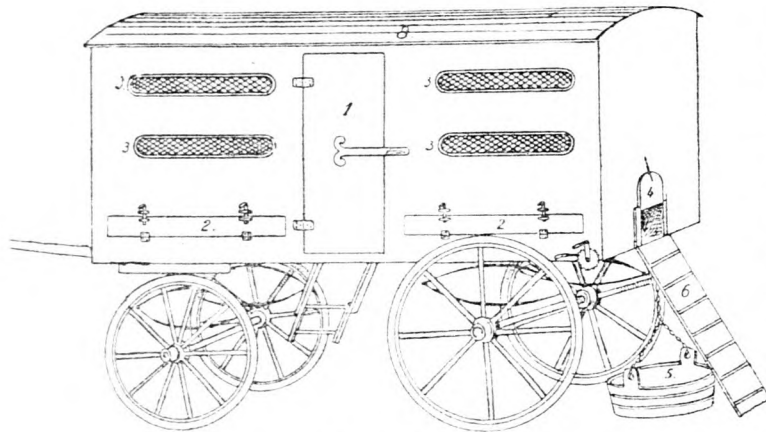
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A baromfi mint rovar- és gazirtó.

Régi dolog az, hogy a baromfifélék kedves tápláléka a bogarak, rovarok, lepkék, hernyók, álcák és bábok, amelyek teste sok fehérjét és zsíros anyagot tartalmaz és így rendkívül értékes baromfitápanyag. Emiatt házi-szárnyasaink gazdájuk méltó öröme oly szenvedélyes bogarászók, hogy ehhez foghatók csak az éneklő-madarak osztályában találhatók.

A baromfifélék bogarászó szenvedélyének haszna két irányban nyilvánul; nevezetesen 1. a táplálék egy részét saját élelmességéből keresi meg és így a baromfitartás olcsóbbá és jövedelmezőbbé válik; 2. a rovarok irtásával hathatósan előmozdítja a mezőgazdálkodás érdekeit.



Vándor baromfiól.

A házi-szárnyasok közül a pulyka és gyöngytyuk volna leginkább hivatva arra, hogy közép- és nagyobb birtokon mint rovarirtó állatot felhasználjuk. A gyöngytyuk és pulyka kitünő bogarászó állatok, amelyek a felfalt rovarokat mint takarmányt kitünően értékesítik és egy-keves szemes eleség, dara és felvágott zöldtakarmány hozzáadásával olcsón felnevelhetők. Mind a kettő társaságot kedvelő állat, tehát nagyobb csapatokban legeltethető s ezért mindig oda lehetne őket hajtani, ahol sok bogár mutatkozik.

Ha a gyöngytyuk tojásait pulykával keltetjük ki és miadjárt kezdetben a kis pulykákkal együtt tápláljuk őket, akkor annyira összeszoknak, hogy egész a tél beálltáig hűségesen egy társaságot képeznek. Kisebb tenyészetekben ezt azért is lehet ajánlani, mert így az őrzési és gondozási költség több állatra oszlik el.

Répatermesztő gazdaságokban nem ismeretlen a pulyka ilyen felhasználása. De hiszen mi gazdák nagyon jól tudjuk, hogy a rovarok, álcák és férgek hány nemével kell a kulturnövények természetesenél megküzdenünk, milyen jó volna sokszor, ha egy pulykacapat rendelkezésünkre állana s mint olcsó és szorgalmas napszamosokat nemcsak hogy felhasználhatnánk, hanem a felfalt ellenségeket is mint kitünő baromfieledelet értékesíthetnénk.

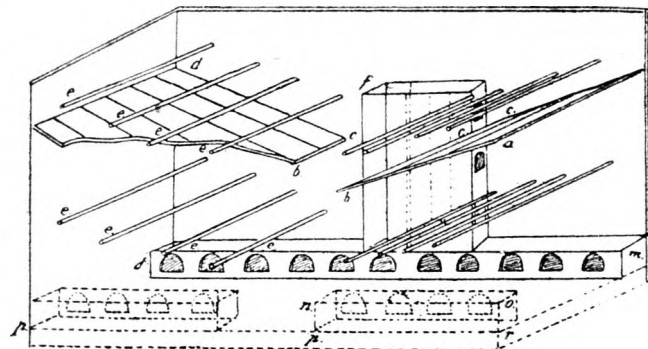
Szántás, kapálás, töltögetés, ásás alkalmával különféle rovarálcák, férgek és hernyók bábjai, tojásai kerülnek felszínre, ha ilyenkor a baromfit oda terelhetjük, kettős célt és hasznot érhetünk el; némely helyen a

cserebogárfélék álcái szántás alkalmával oly mennyiségben kerülnek felszínre, hogy azon egész baromfi-csapatok felhizlalhatók volnának. A pulykával legegyszerűbben lehet ilyen alkalmat kihasználni, ha nincs tulságos messze udvarunktól, mert csapatosan odahajtható. Másként áll ez a tyukokkal, azokat már nem lehet akarataink szerint bárhová terelni.

A Mezőgazdák Szövetkezetének hivatalos értesítőjében múlt év október 27-én megjelent füzetben ismertette van egy kerekekre felszerelt könnyen mozgatható ól, mely az altonnai kiállításon be lett mutatva és általános érdeklődést keltett. Nekem is igen megtetszett ez a házilag is olcsón előállítható mozgatható baromfiól s azt a szerző beleegyezésével rajzokban is bemutatom.

Ilyen rendszerű ólban a tyukok korán reggel vagy későn este bárhová szállíthatók. Ha ilyen ólat hozatunk, vagy a legegyszerűbb módon 4 kerékre felszerelünk, akkor módunkban lesz tyukjainkat mindig oda szállítani, ahol az ingyenes takarmány legnagyobb mennyiségben kínálkozik. Ha szántáskor sok féreg kerül felszínre, akkor oda visszük őket. Ha valahol rovarokat, pusztító férgeket veszünk észre, például répában, luczernában, vetésben, réten, legelőn, akkor oda huzatjuk az ólat. Ha a tarlókon sok hullott szemet látunk, itt üjtük fel a baromfitanyát. Sőt ennél messzebb is mehetünk, ha már bogár- és féregirtónak felhasználtuk a baromfit, akkor, miért ne használhatnánk fel gyomirtónak is. Gyakran van arra eset a legjobban kezelt gazdaságban is, hogy egyes gyomok elhatalmasodnak. Ha ezek kihullott magvai olyanok, melyeket a baromfi is szeret, akkor legolcsóbb és leghasznosabb irtási mód az lesz, ha a mozgatható ólat ilyen helyre visszük.

A mi vidékünkön igen elterjedt gyomok a vad bükkönyfélék, főleg a kaszanyüg bükköny (vicia cracca). Nekem sokszor feltűnt, hogy a házi galambok a határ azon részén szeretnek legelészni, ahol az említett gyomok leginkább tenyésznek, csakhamar kitudódott, hogy a galambok nagy előszeretettel keresik fel a vadbükköny kihullott magvait, mert még olyan időben is, midőn gabonaszemeket is találhattak volna, a leölt fiatal galambok begye vadbükkönnyel volt tele. Ebből azt lehet következtetni, hogy ott, ahol a leguminosák



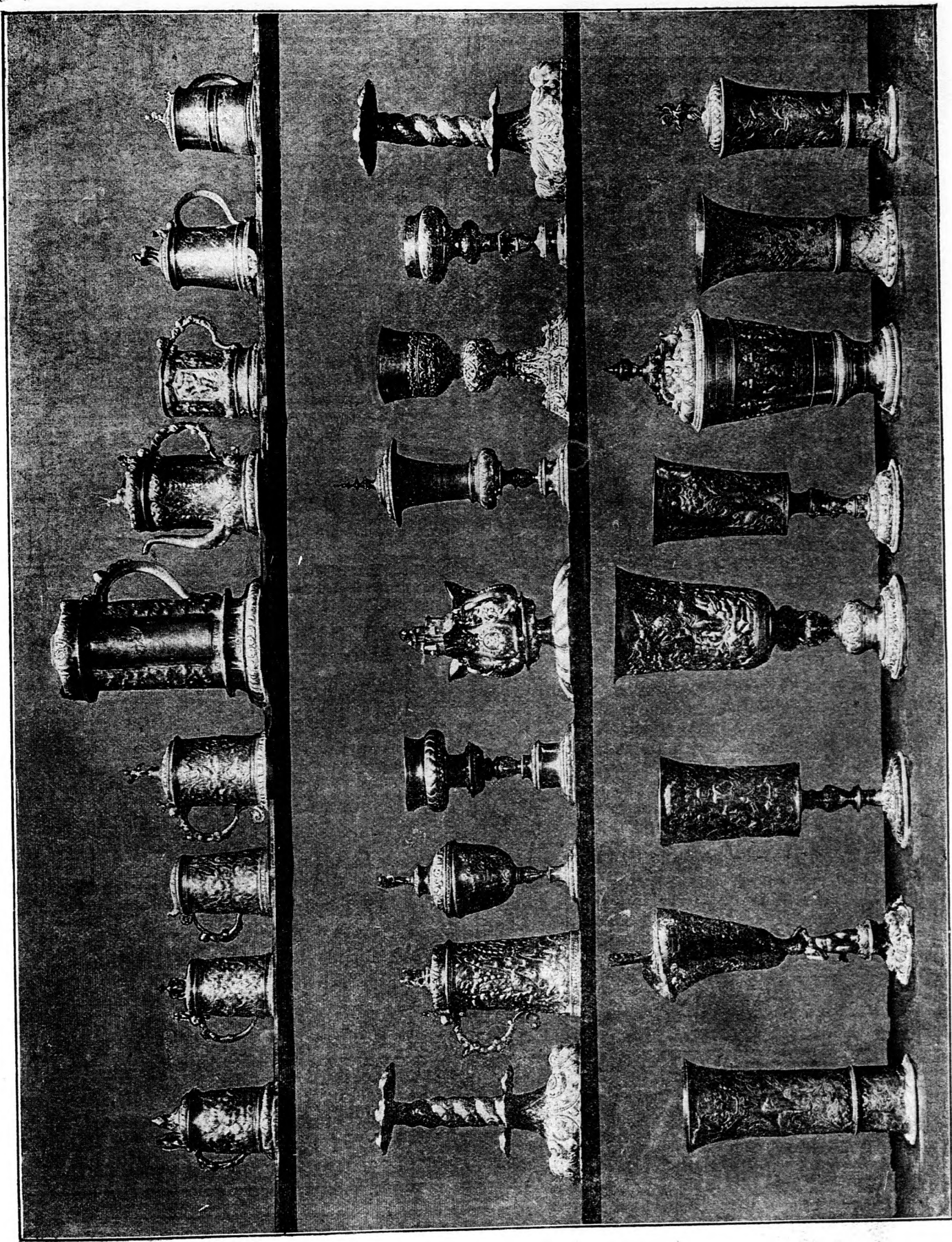
Vándor baromfiól belső berendezése.

nehezen pusztítható gyomként lépnek fel, ott a házi galambok megtelepítése indokolt dolog lesz.

Ahol csak lehet és alkalom kínálkozik, aknázzuk ki az ingyen kínálkozó baromfieledelet. Kell-e annál nagyobb előny, ha a rovarokat és gyomokat az ingyért dolgozó szorgalmas, ügyes, kis munkásainkkal pusztíthatjuk el, amelyek még ezenfelül egészséges fejlődéssel és bővebb tojáshozammal is lerőjük hálájuk adóját.

Vimmer Béla.

no. Tenue!



Acany serlegek (Andrássy Manó gróf muzeumából).

A konyhakert trágyázása.

Konyhakerti növényeink a talaj tápanyagtartalma és kulturállapota tekintetében a legigényesebb növények közé tartoznak. Gyors fejlődésük, izletességük és így kelendőségük is attól van függővé téve, hogy miként és milyen trágyázásba részesítettük kerti talajainkat, mert a zöldségtermelésnél mindig szám előtt tartandó az, hogy akár házi, akár piaci szükségletre dolgozunk, az csak azon esetben lesz jövedelmező, ha lehetőleg korán és utóbbi esetben nagy mennyiségben állítatuk elő.

A konyhakert trágyázása a legtöbb helyen istállótrágyával történik. Ennek teljesen érettnak kell lenni, mert így hatása gyorsabb és tökéletesebb.

A keveréktrágya, komposzt szintén egyik legjobb trágyája a konyhakertnek. Mindkettő, az istállótrágya és komposzt is, növeli a talaj humusztartalmát is, javítja fizikai állapotát is.

A trágyalé alkalmazásával is rendkívül gyors és kedvező hatást érhetünk el, ha elegendő mennyiségben és nem tulságosan tömény állapotban használjuk. Azonban ezen trágyafélék nem tartalmazzák az egyes tápanyagokat olyan kedvező alakban és arányban, mint azt a növények fejlődése megkíváná.

Igy különösen a foszforsav-tartalmuk a bennük felhalmozott más növényi tápanyagokhoz viszonyítva nem olyan mérvű, hogy azokkal teljesen meg lehetnének elégedve mindenkor. Ezért a foszforsav-tartalmu műtrágyák alkalmazása kívánatos, annál is inkább, mert az a tulságos nitrogén hatását kedvezően ellensúlyozza s mint számos ez irányban tett kísérlet bizonyítja, a konyhakerti növények minőségét és izletességét javítja.

Gőzekeszántás Nyitramegyében. A Nyitra-Bars megyei gazdák gőzekeszövetkezete a Kemna J. breslauer cégtől megvásárolt gőzekéjének munkáját október 23-án Verebely község határában mutatta be nagyszámu gazdaközönség jelenlétében. E gőzek bemutatás nagyban érdekelte a gazdákat, amennyiben e vidéken ez az első gép, melyet Kemna céztől vásároltak. A gőzeke a kétnapig tartó esőzés folytán teljesen felázott talajban — a gazdák véleménye szerint — megfelelően dolgozott, a megjelent szakértők pedig a gép konstrukcióját és működését kifogástalannak minősítették. A szemle után társas ebéd volt, melyen Mezey Gyula, a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület ügyv. alelnöke a gőzekeszövetkezet vezetőségét. Weisz Fülöp és Treis Béla a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület elnökségét élte. Érdekes volt Riesz Ferenc, tótmegyeri uradalom főgépészenek felszólalása, aki röviden szakszerűleg ismertette a megtekintett gép szerkezetét és működését. E szemlén résztvettek: Mezey Gyula ügyv.-alelnök, Weisz Fülöp gőzekeszövetkezeti elnök, Leidenfrost Károly, Gregersen Nils, Singer Zsigmond, Schick Lipót, Schiek József, Schlesinger Lajos, Groszmann Gyula, Turnovszki Albert, Császár Sándor, Treis Béla, Thahainer Ottó, Fehér Mihály, Riesz Ferenc, Schuhala József, Mülhauser, Payer, Kláber és Velesey József e. titkár.



A nép lelke.

(Folytatás.)

— Irta és a Budapesti Dávid Ferenc Egylet-ben fölvasta
Benedek Elek. —

Csak figyelmesebben kell vizsgálunk a nép meséit, valmennyinek megtaláljuk a gyökerét a mindennapi élet ezer meg ezerféle dolgában. A legtöbb meg nem is kívánja tőlünk e különös figyelmet, nyilvánvaló a mindennapi étellel való szoros kapcsolat. A szegény ember dolgozni nem akaró feleségét, ki azért lustálkodik, mert ő gazdag lány, nem figyelmezteti, hogy dolgozzék, e helyett folyton a macskát biztatja: dolgozz, macska! Az asszony nevet az urán. Hogy kívánhat ilyet a macskától! Nap nap után telik, a macska a megparancsolt munkából semmit sem végez el. Most jön a büntetés. Megveri a macskát. Meg ám, de úgy, hogy a felesége hátára köti s úgy veri a macskát. Erős a kura, de meggyógyul az asszony: most már tudja, hogy neki kell dolgoznia, nem a macskának.

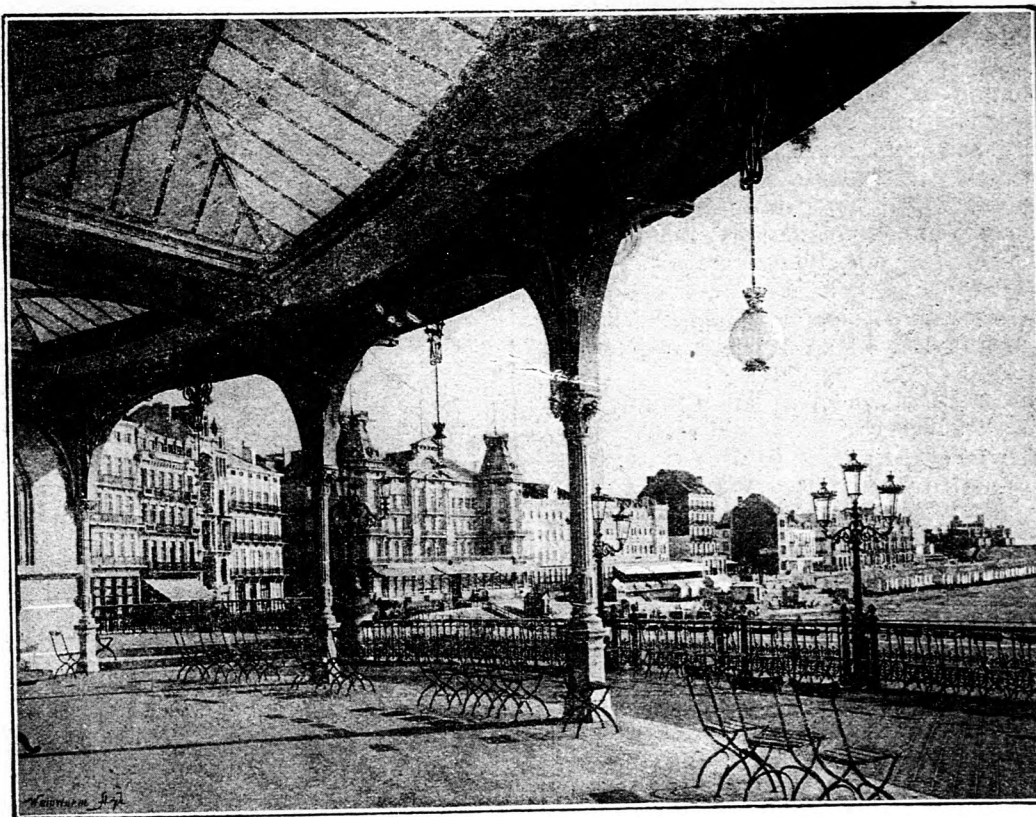
Hát a földi hatalmasságok s ezek közt a legnagyobbak: a királyok nagy hatalma hányszor vall kudarcot a szegény, de elmés, fufangos, bátorszívű emberek eszelekedeteivel szemben? Valóságos bohózatbeli alak a király, kinek minden prüsszentését lovas legények viszik hirül az országba s aki nem mondja: „adj Isten egészségére”, — halál fia. Csak egy akadt az egész országban, csillagszemű juhászlegény, a ki nem áll kötélnek. A király elé viszik, mindent meg próbálnak vele, de hasztalan. Többféle módon akarják megtörni a makacságát, előbb szép szerével aztán tömlöcbe vetik medvék közé s így tovább, de nem lehet rajta kifogni: bátorsága és fufangos esze mindig megmeleti a bizonyosnak vélt haláltól. Addig nem mondja adj Isten egészségére, míg a király neki nem adja a lányát. Végre is a király beadja a derekát. Csak azért, hogy ne legyen országában egyetlenegy ember, a ki az ő prüsszentését ne köszöntse. Mikor aztán a lakodalmi ebédhez ülnek s a tormás hustól prüsszenteni kezd a király, a juhász oly szaporán hadarja: adj Isten egészségére, adj Isten egészségére, hogy a király maga megsokalja. — Jaj, jaj, ne mondd tovább, inkább neked adom az egész országomat!

„Az ördög nem olyan fekete, mint a milyennek festik” — tartja a közmondás s igazolja ezt összes mesénk, melyekben az ördögnek szerepe van. A legtöbb mese ördöge nevetséges figura, kit még a nyápic szabólegény is meg csufol, elhithetvén vele, hogy jóval erősebb nála. Kifogyhatatlan a mesemondók leleményessége az ördög csuffá tételében s köztük a leghatalmasabbakat is, milyen Plutó, Drumó, Hájháj, kik kezdetben félelmeknek látszanak, végül legyőzik fufanggal, bátor fellépéssel, vagy éppen ördöngös mesterkedéseik eltanulásával.

A szegény legény nyel jót tesz az ördög: kilenc dísznót ad neki, de azért ördög, hogy ne tegyen jót önzetlenül. Kiköti, hogy majd egyszer elmegy hozzá, kilenc kérdést ad föl s ha ezekre meg nem tud felelni, visszaveszi tőle a dísznókat, meg különben is megbánja. Egy öreg koldus segít a szegény legényen, ki szállást ad a koldusnak. Este, az ablakon át megfelel mind a kilenc kérdésre. Mind a kilenc válasz jellemző a népesze járására. Ime a kérdések és válaszok:

- Mi van a világon, a mi csak egy?
- Egy Isten van az égben, egy nap az égen és egy feje minden embernek.
- Mondj a kettőre valamit?
- A kinek két ép látó szeme van, az ugyancsak szerencsés ember, mert mindent tisztán lát a nap alatt.

ki, míg végre is kénytelen belátni, hogy többet vagy legalább is annyit tudnak, mint ő maga. Egy-egy elhagyott házat megszállva tartanak az ördögök s rettegve kerüli a nép ezeket: jaj a vándornak, ki e házakba téved, de mindig akad egy bátorszívű ember, a ki szembeszáll az ördögökkel, legyőzi őket. Van olyan is, mint például a „félszkereső” Pihári, aki arról híres, hogy senkitől, semmitől meg nem ijed s ki keresve keresi az alkalmat, hogy szembeszállhasson az ördöggel, annak a nagy tömeg által rettegett hatalmával. Természetesen mindig az ember kerül ki győztesen. A minthogy az ember erősebb a legerősebb állatnál is, mert az erőt pótolja az ész. Van egy mesénk, mely azért állítja szembe az embert a farkassal, medvével, oroszlánal, hogy csak nyilvánvalóvá tegye ezt az igazságot: az ember a legerősebb. A furfang, leleményesség dolgában is



Oszlende.

És így tovább mond valami találót minden számrá. A mely házon három ablak van, az éppen elég világos. (Értrts a „ház” alatt szobát.) Négy kerék elég egy szekérbe. Ha vóna se kéne több. Elég a kéz öt ujja a kard markolatjára. A kinek hat ökre van, jól imádkozott: szánthat, vethet, erdőlhet, nem kell másnak a segítsége. A kinek hét lánya va, annak ugyan főhet a feje, a mig mind a hetet jó helyre adja férjhez. A kinek nyole asztagja van a csürös kertben, nem megy a szomszédba kenyéréért.

A kilencedik válasszal főzi le igazán az ördögöt: A kinek kilenc szalonnája van a füstön, az sem megy a szomszédba rátanivalóért!

Hammas Gyurka, Teddneki János s még több mesébeli szegény legény a pokolban találnak szolgálatot, az ördögök királyánál, de mikor kitanulták az ördögök király mesterfogásait, otthagyták s a királyt, ki bosszút lihegve üldözi őket, százféléleken játszák

az ember fölötté áll a legravaszabb állatnak, a rókanak is, mely pedig ugyancsak több rendben megcsufolja a többi állatokat. Am az ember sok hasznát veszi az állatnak s tömérdek mesében látjuk együtt az embert és az állatot, emez segíti amazt az erejével, de még az eszével, találékonyságával, a természeti dolgokban való tudásával, tapasztalataival is. És van oly mesénk, melyben az állat pirit rá az emberre: szemére lobbantja a hálátlanságot. A kis kakas, a ki a szegény embert nagy furfangjával és hűségével gazdag emberré teszi, halottnak tette magát, hogy kipróbálja gazdáját. És ez a szemétdombra veti a helyett, hogy tisztess gesen eltemetné.

— Látszik, hogy ember vagy! — szégyeníti meg a kakas a gazdáját, ki azután csakugyan nagy kényelemben tartja a kakast s mikor aztán valósággal meghal, tisztességesen eltemeti.

Közismeretes, hogy a boszorkányoknak, vasorru bábáknak mily nagy szerepök van a mesékben. A

mesék hőseinek sok dolgot adnak, sűrűn vetik elébök a mindenféle akadályokat, de a vég mindig a hős győzelme. Az igaz, az egyenes úton járás diadal-maskodik.

Népmeséinknek kedves tárgya az elmét próbára tevő fogas kérdések feladása is. Nagy hire van egy leánynak: okosságban, elmésségben nincs párja hetedhétországban. A király kételkedik ebben s odaizen neki: van neki a padlásán százesztendős kendere, fonja meg azt aranycérnának. A leány visszaüzen: van nekik százesztendős sövényök, esináltasson abból a király aranyorsót s akkor szívesen megfonja az aranyfonalat, de azt csak nem kívánhatja a király, hogy az aranfonalat haszontalan faorsón fonja meg. Másodszor azt üzeni a király, kinek tetszett az első felelet: van neki egy lyukas korsója a padlásán, foldja meg azt, ha tudja. Visszaüzen a leány: fordíttassa ki a király a korsót, mert az öreg, apja sem látott olyat, hogy színéről foldoztak volna meg valamit. Most meg az üzente a király, hogy menjen el a leány őhozzá, de úgy, hogy még se menjen; köszönjön is, mikor elébe ér, de mégse köszönjön, vigyen is neki ajándékot, meg ne is. A leány felül egy számarra, úgy megy a királyhoz. Otthon egy galambot megfogott, szitával leborította és elvitte magával. Mikor aztán a király elébe ért, egy szót sem szolt, hanem meghajtott magát, aztán a galambot a szita alól elrepítette. Így aztán ment is; nem is; köszönt is, nem is; vitt is ajándékot, nem is. Talán mondanom sem kell, hogy a királynak nagyon megtetszett az okos leány s feleségül vette.

Rokon ezzel a gulyás leánva, kit a király első látásra megszeret feleségül vesz, de kiköti, hogy sohase szóljon ellenére. Egyszer aztán egy szegény ember panaszra jött a királyhoz.

— Felsőges királyom, — adta elő panaszát a szegény ember — a szomszédommal a városba mentünk, én két lóval, ő két ökörrel. Az egyik lovamnak volt egy kis esikaja. Utközben megháltunk egy helyen. Mikor újra elindultunk, a esikó a szomszédom ökréhez szegődött s akárhogy hívta is, többet nem fordult vissza az anyjához. Erre az én szomszédom azt mondta, hogy az én esikóm az övé s nem akarja vissza adni.

A király a másik embernek ad igazat. Azé a esikó, a ki után megy.

A királyné véletlenül megpillantja a szomoruan távozó embert s megkérdeztvén szomorúsága okát, nem állja meg, hogy bele ne avatkozzék a király dolgába. Azt tanácsolja az embernek, menjen ki az erdőbe, hol az ura vadászni szokott, vigyen magával egy hálót s tegye le egy fatuskóra. A szegény ember megfogadta a különös tanácsot, a hálót leteszi a fatuskóra, fogja a nyelét, mintha halászna. Arra megy a király, álmélkodva kérdi: hát te mit csinálsz itt, szegény ember? — Halászok, felségek királyom. — Mit beszlsz te? Hogy lehet a fatuskónak hala? — Ugy, mint az ökörnek esikaja. (Vége köv.)



Érdekes iskolai ujtás.

New-Yorkban Wilson M. Gill, a gyermeknevelés apostola, új nevelőrendszert talált ki, amelyet Amerika igen sok helyén kipróbáltak már és kitünőnek találtak. A rendszer abból áll, hogy az iskolákat úgy szervezik, mint a városokat. Minden iskola választ magának polgármestert, városbíró, tanácsot és törvényhozó testületet s a választásban minden „polgárnak”, minden gyermeknek egyforma szavazati joga van. Az eredmények nagyszerűek. Philadelphiában harminchárom iskolában honosították meg ezt az ujtást. A newyorki, bosztoni, szirakuzi iskolák legnagyobb része is átvette a reformot. Legutóbb Kuhában volt Gill s az összes nyilvános iskolákat e rendszer szerint alakította át. A törvények, amelyek



Magánjelenet.

alapján a gyermekek önkormányzata folyik, nagyjából megegyezők a tanárok s a tanítók törvényeivel. A tanítóknak a gyermekek ügyébe beleszólásuk nincs, legföljebb tanácsal szolgálhatnak alkalomadtán; vagy akkor, ha a gyermekek maguk kívánják a tanítók közbelépését. Legutóbb egy bosztoni leányiskolában vezették be az új rendszert. Hétszáz különböző koru leányka gyűlt össze az iskola nagytermébe. S ott kikiáltották az önkormányzatot, ünnepélyes esküt tevén arról, hogy rendtelenséget, igazságtalanságot, engedtlenséget, vagy viszálykodást egymás között nem fognak eltűrni. Polgármesterré egy kicsi, kedves arcú, tizenkétéves leánykát választottak, aki még programbeszédet is mondott: — Vigyázni fogok reá — mondta — hogy rend, tisztaság és illem uralkodjék az iskolában. Ez nem lesz túlságosan nehéz föladat. Ennek az iskolának minden növendéke ismeri polgári kötelességeit.

Bíróvá egy tízéves kisleányt választottak, aki hiven teljesíti feladatát. Rend és fegyelem van, mindenki fokozottan tiszteli az iskola törvényeit és jobban is tanulnak, mert tisztségben megmaradni, tisztséghez jutni csak így

lehet. A legzsiláltabb iskolák is példás intézetekké váltak az önkormányzat révén. Volt egy külvárosi iskola, ahol az utóbbi időben már állandóan rendőrt kellett tartani, olyan események fordultak elő. Rövid tíz nap alatt mintaszerű rend uralkodott az iskolában. Tervbe van véve, hogy rövid időn belül Angliában is kísérletezni fognak az ujitással.

Képeinkhez.

Arany serleg (Andrássy Manó gróf muzeumából.) Egyes magyar mágnásnak nagyobb kincsesháza van, mint a kis fejedelmeknek. Ez alkalommal Andrássy Manó gróf nagyértékű aranyserleg-gyűjteményét mutatjuk be képen.

Osztende. A francia tengerparti fürdők leghíresebbje Osztende. Itt fordul meg a világ minden tájáról való ember, akik hullámfürdőt használnak nyáron át. De télen is kellemes déli éghajlatánál fogva igen látogatott hely és az utazni kedvelők találkozó helye.

Magánjelenet. Itt a farsang. Mulatnak mindenfelé. A fényes bálók mellett a kisebb előadásokkal egybekötött táncmulatságok is érdekesek, melyeken műkedvelők szerepelnek. Képünkön egy férfi-magánjelenetet ad elő a tisztelt műkedvelő ur, igazi cilinderes alak, ami mulatságos, de bizony lehetne már magyaros dolgokat is előadni és talán eljön az idő, mikor a szép magyar ruha jobban beillik a mi izlésünkbe, mint a mostani majmolás.

A szökés párosan.



A.: Bizony egyszer kicsi hujja, meg nem szöktem egy fiatal emberrel.

B.: Ah?

A.: Már egészen szépen megegyeztünk.

B.: Kivel?

A.: Az apámmal. De nem akadt fiatalember.

Megjelent!

Megjelent!

Kövy József, a gödöllői m. kir. baromfitelep kezelője és Winkler János B. O. E. titkár szerkesztésében és kiadásában a

Baromfiteyésztési Zsebnaptár 1906. évre.

A Baromfiteyésztési Zsebnaptár ezen első évfolyama gazdag tartalommal és csinos köntösben bocsátatik a nagyközönség rendelkezésére. Tárgyalja az általános és részletes tenyésztési ismereteket, fajtákat és betegségeket. Könyvelési része minden tenyésztőre nézve nélkülözhetetlenné teszi. **Ára 2 korona 50 fillér** bérmentes szétküldéssel. Megrendelhető a magy. kir. baromfiteyésztő- és munkásképző-iskola kezelésénél, Gödöllőn, továbbá Winkler János B. O. E. titkárnál, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Betűrejtvény.

L S z b E ?

Megfejtési határidő 1906. február hó 10.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 4. számában közölt talány megfejtése:

„Három a tánc!”

Helyesen fejtették meg: Nagy Mariska, Beke Piroska, Renner Ida, Galamb Eszti, Jóó Mariska, Vakareszku Mária, Kis-J. Mari. Bodosi Jolánka, Csikós Juliska, Péterfy Tamásné, Csorba Ferencné, Dulló Márton, Csinta Lajos, Barabás Lajos, Korcsog Dezső, Szita Ferenc, Marton Ferenc, Soos Márton, Csiszár József, Renner Gusztáv, Dingha András, B o k o r Mihály ifj., Veres István, Szerb János id., Balogh Gábor, Tóth F. János, Suhajda Imre, Sóskuti János.

A sorshuzásnál B o k o r Mihály ifj. nevét huzzuk ki, kinek egy kötet regényt küldöttünk.



ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címetek beküldik kiadóhivatalunknak.

Gabos Pál. A 120 filléres hozzájárulási díj mint eddig, most is április 1-én esedékes. Az újabb rendelet azonban lehetővé tette, hogy ha a gazdák január 1-je után azonnal be akarják fizetni a díjakat, az előjáróság azokat akkor is átvehesse, ha a kivetési lajstrom még nem érkezett volna vissza az érvényesítő hatóságtól. Sok baj volt amiatt, hogy a kivetési lajstrom nem volt készen. Most ez a nehézség elhárítottat s a befizetést az előjáróság nem utasíthatja vissza. Április 1-ig bekövetkezett baleset esetében a segély akkor is kifizetetik, ha a hozzájárulási díj nem lett még megfizetve.

Érdeklődő. Vincellér iskolák a következő helyeken vannak: Ér Diószeg, Kecskemét, Ménes, Nagyenyed, Pozsony és Tarcal. A rendes tanfolyam 3 éves.

Verőcei Béláné. Az a hajszesz ártalmatlan ugyan, de minek kidobni a pénzt azért mert ártalmatlan, mikor önnök nem ártalmatlanra, hanem hasznosra van szüksége. Forduljon orvoshoz. — **Kiss József Henrik.** Ügyvédünk a következő feleletet adta: Ha a szerződés el nem tiltja, joga van albérletbe adni, az alhaszonbérlelőért azonban a tulajdonossal szemben ön a felelős.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése 1906. jan. 25.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1.12 K., vidéki borjúhús 110—120 K., sertéshús 128—1.40 K., szalonna füstölt 160—170 K., szalonna, olvasztani való 1.20—1.28 K., hárj 1.38—1.44 K., sertészir 1.40—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.20—1.60 K. hazai sonka 1.20—1.50 K.

Baromfifélék: élő tyúk —. —. — K., rántani való csirke 2.—2.30 K., sütni való csirke 2.20—3.10 K., kacsa, hizott 6.—8.— K., lud, hizott 14—22 K., pulyka, hizott 7.—12.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.40—1.80— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.20—1.50 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek). *Buza* 17.40—18.20 K. *Ross* 13.45 K-tól 13.80 K-ig. *Arpa* 14.40 K-tól 14.60 K-ig, jobb minőségű 14.70 K-tól 14.90 K-ig. *Zab* 15.60—15.80 K. *Tengeri* 13.50 K. **Tevaj:** (centrifugál) 1.70—2.20 K., főzővaj 1.40—1.60 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 28—36 fillér.

Tojás: bácskai 80—82 K., erdélyi apróbb áru 78.—80 K. lánként. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.20—4.40 K

rózsa I. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. — mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27.60	26.40	25.20	24.40	23.60	22.40	20.60	18.80	13.20

Takarmányvásár. Réti széna 4.—6.60 fillér, mubar 6.—6.40 fillér, zsupszalma 3.40—3.60 fillér, alomszalma 3.—3.20 fillér.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére feltgyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,

a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóras, főtálatója a remontoir ingóóraknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.



Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb

mint bármely más világító anyag a

PYROLEM
világítása.

m. kir. szab.
12821. 900.
A. 905.

A pyrolem szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerőlevél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

ÚRL REZSŐ
sertésbizományos
— Budapest —
Bévkocsis-utca 12.

sertéseket
sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky
okl. gépészmérnökök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

BUDAPEST - BOROSZLÓ

KEMNA J.

gőzeke- és gépgyáros ajánlja felülmúlhatatlan gőzekéit, gőzuti hengereit és gőzcséplőgéppel párosított szecskavágóit.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a magyarországi cégvezetésnek.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8.

Jutányos árak. Hízi kezelés.

Előnyös beszerzési mód.

Alfa-Separator Részv.-Társaság



BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 770 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

1905. évi forgalom: 25,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó 4-én** veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkográfai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafiá, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervzetek, alaprajzok photolithografialag legszobben, legolesobbban sokszorosittatnak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.